

Gou rox sojmiz saeh duh mwngz, mwngz hix rox sojmiz saeh duh gou — ranzlawz miz maz saeh gangj mbouj ok bak, roxnaeuz bouxlawz gwnz ndang vihmaz miz diuz biuj ndeu. Cungj ndwenngoenz lohlangh neix hawj dou yawj doiqfueng, couh lumj yawj swlgeij nei, roxnyinh daegbied sim’ onj.

Aeu gvaq geijlai seizgan cij comzdoi ok aen Hawbyaloz ndeu ne? Gou mbouj rox. Daj ndaw sawlizsij, gou cazra mbouj raen seizgan cinj. Gou cij rox youq benq dieg neix, doiq swlgeij dwg minzczuz ciuhnduj gienh saeh neix, Bouxcuengh roxnyinh gig miznaj. Youq ndaw seizgan raezrangrang neix, cungj miznaj neix, gaenq iemq haeuj ndaw lwed Bouxcuengh ciuhciuh daihdaih, maj baenz cungj simsingq ndeu, cungj heiqsei q ndeu, lumj diuzrag lajnamh doxheux, lumj diuzrag gehrin doxgvax, cungj simsingq caeuq hei qsei q neix, daj ndaw cehda Bouxcuengh maj okdaeuj, daj ndaw sing Boux- cuengh maj okdaeuj, daj moix aen dungcoz caeuq saenzcingz saeq couhlien z Bouxcuengh swlgeij hix yawj mbouj ok haenx maj okdaeuj.

Haujlai haujlai bi lo, Hawbyaloz itcig dwg aen baujlei j ndeu. Neix dwg aen baujlei j Bouxcuengh. Aen baujlei j neix dwg ciuhciuh daihdaih Boux- cuengh yungh cehda, sing’ yaem, caeuq gij dungcoz caeuq saenzcingz saeq couhlien z Bouxcuengh swlgeij hix yawj mbouj ok haenx doidaeb baenz. De maenhnengq dangqmaz. Haenx dwg diuz gyai q ndeu, ninzvang youq cungqgyang song cungj vah, youq cungqgyang song cungj buhdaenj, roxnaeuz, youq cungqgyang song cungj roxnyinh, diuz gyai q neix, lumh mbouj daengz gangj mbouj ok cix youh caensaed mizyouq. Couh lumj goengq Byayinzbanz sangvid haeuj ndaw fwj nei, ciengxlwenx mizyouq baihdoeng Hawbyaloz, dou cungj sibgvenq diuz gyai q neix mizyouq lo. Ciengxlwenx dwk mizyouq gizhaenx. Gou seng roengzdaeuj gaxgonq, seizgan gaenq raez ndaej hawj vunz lumz le seizlawz hainduj, yienghneix, dang seizgan byaij daengz daih gou, mwh gou seng daengz ndawbiengz, diuz gyai q haenx gaenq mizyouq haujlai haujlai bi lo.

Yahfanh okyienh youq Hawbyaloz, dwg laeh- vaih. Roxnaeuz gangj, dwg loeklak. Haenx dwg aenvih Yizfanh caeuq vunz fuengzcug de.

Couh lumj benq ndoengfaex ndeu itdingh miz go faex cei q geq cei q hung ndeu, youq Hawbyaloz, fuengzcug Yizfanh couh dwg go faex cei q geq cei q hung haenx; couh lumj go faex hung ndeu itdingh miz nge faex cei q nyieg ndeu, youq ndaw fuengzcug Yizfanh, ranz Yizfanh couh dwg nye faex cei q nyieg haenx. Haujlai bi gaxgonq, daxboh Yizfanh yungh aen giuh aeu bet boux vunz daeuj ram ndeu, ram yahhung haeuj ranz, seng roengz geij dahlwg liux,

Yahfanh

□ Loz Nanz sij Moz Liujgvei hoiz

□ 罗南 著 莫柳桂 译

我们知道彼此——谁家最难以启齿的丑事，或是谁身上某一道疤子的来历。这些裸露的生活痕迹让我们看着对方就像看着自己一样踏实。

多少时光的沉淀才堆积出一个山逻街？我不知道。我在史书上查找不到确切数据。我只知道在这片土地上，壮族人作为土著民族的骄傲。在漫长的时光里，这种骄傲渗进一辈辈壮族人的血液里，长成了一种气质，一种气势，像地底盘缠的根，像石缝攀缠的根，这种气质气势从壮族人的目光里长出来，声音里长出来，甚至从每一个细微的，就连壮族人本身也不曾觉察的动作神态里长出来。

很多很多年了，山逻街一直是一座堡垒。这是壮族人的堡垒。一辈辈壮族人用目光和声音，以及每一个细微的，就连壮族人本身也不曾觉察的动作神态堆砌而成的堡垒。它们曾经坚固到顽固。那是一道界，横亘在一种语言与另一种语言之间，在一种服饰与另一种服饰之间，或是，一种认同与另一种认同之间，无法触摸无法言说却真实存在的微妙的界。就像习惯高耸入云的云盘山在山逻街东头天长地久的存在，我们都习惯这道界的存在。天长地久。在我之前，时间已经漫长得让人忘记起始，于是，当时光流转到我降临人世，一睁开眼，那道界便已存在很多很多年了。

娅番在山逻街的出现，是一个例外。或者说，是一个意外。那是因为一番和他的族人。

就像一片林子总会有一棵最老最大的树，一番的家族就是山逻街最老最大的树；就像一棵大树总会有最羸弱的枝，一番家就是他们家族最羸弱的枝。许多年前，一番的父亲用八抬大轿娶回正室，生下几个女儿后，又用八抬大轿娶回了偏室——然后，就有了一番。他当然不会想到，他小心翼翼地把香火传递到儿子这里，许多年后，他的儿子竟会连妻子也娶不上。命运就是这么神秘莫测，你永远不知道他将在什么时候拐弯。山逻街的老人常说，人是三节草，不知哪节好。

一番叫我姨婆。我不知道血缘的这根藤什么时候将我的祖辈和一番的祖辈连在一起，也不知道这根藤在两个姓氏之间拐了多少个弯，当生命传递到我和一番这辈时，我便成了一番的姨婆。

我很小的时候，一番已是中年了。他常常披着一件褪了色的对襟褂子在大街上游荡，他低着头，漫不经心地踢着路上的小石子，一颗颗小石子从他脚边滚开，又在不远处停下来，像是和他玩一个好玩的游戏。不踢小石子的时候，他就坐在街头的粉摊前，端着一碗酒慢慢抿，早上我从街头走过，就看到他坐在那里，下午我又从街头走过，他仍然坐在那里。

母亲说，一番少年的时候，他的父亲就病逝了。这个被百般宠爱的孩子，一直到家境败落下来，仍然没学会长大。两个寡母撑不绿一枝树桩，他们家无可奈何地一路枯萎下去。

一枝树桩枯萎不仅仅是树桩的事，还是树的事。从二十岁起，一番的族人就操心一番的婚事。山逻街的女子问遍了，邻村的壮族女子问遍了，没有人肯走进这个看不见未来的家。一番的年龄却一路在奔跑，来不及细想，他便已是四十好几的人了。一番的族人很着急，他们不能眼睁睁看着一番这一脉断了香火，这对整个家族来说是一种耻辱。他们四处打听，找到了娅番。就这样，这个汉族女人，背负着传宗接代的重任，走进了一个家族，走进了山逻街。

三

娅番明显异于山逻街。她更像一根来路不明的藤，从另一个未知的地界攀爬过来，爬到山逻街，竟也生根拔节了。

我不知道娅番向山逻街攀爬过来时的细节。有关娅番与一番的那一场婚礼，很多年后我才从母亲的嘴里一点点还原它最初的样子。我只记得娅番的奶子，那双巨大的奶子颤巍巍的，娅番走动的时候，它们就在娅番的衣襟下，不停地颤动。我的目光从四周围纷繁的身影掠过，猛地落到那双奶子上，再也挣扎不出来。我想起弟弟衔着母亲奶头的样子。弟弟那時候也许是两岁，也许是三岁，他的牙长全了，长而整齐的牙齿白森森的。他在家门外玩耍的时候，突然就会想起母亲的奶，然后丢下玩伴，独自跑回家去找母亲。

(2)

youh yungh aen giuh aeu bet boux vunz daeuj ram ndeu, ram yahnoix haeuj ranz — doeklaeng, couh miz le Yizfanh. De dangyienz siengj mbouj daengz, de siujsim riri dwk yienh feizyieng daengz daeglwg gizneix, gvaq le haujlai bi, liuh mbouj daengz daeglwg gingqyienz lien z yah hix aeu mbouj ndaej. Minghyinh couh dwg baenzneix nanz sienguj, mwngz ciengxlwenx mbouj roxyiuj de youq seizlawz van. Vunzgeq Hawbyaloz ciengzseiz naeuz, vunz dwg go’ nywj miz sam hoh, mbouj rox hoh lawz ndei.

Yizfanh heuh gou guh nax. Gou mbouj rox diuz gaeu goetyiet neix seizlawz dawz bangeq gou caeuq bangeq Yizfanh lien z hwnjdaeuj, hix mbouj rox diuz gaeu neix youq ndaw song aen singq van le geijlai aen van, dang sengmingh sengsanj daengz daih gou caeuq Yizfanh seiz, gou couh baenz le nax Yizfanh.

Mwh gou gig iq, Yizfanh gaenq dwg vunz cungnienz lo. De ciengzseiz longz geu buh haiaek raez doi q saek ndeu, youq gwnz haw youzlangh, de ngaem dwk gyaeuj, mbouj dawz haeuj sim dwk dik rin iq gwnz roen, naed youh naed rin iq daj henz din de ringx deuz, youh youq giz mbouj suenq gyae dingz roengzdaeuj, lumj caeuq de guhcaemz nei. Mbouj dik rin iq seiz, de couh naengh youq gyaeujhaw dangqnaj aendan gai faenj, menhmenh dep vanj laeuj ndeu, haetromh gou daj gyaeujhaw byaij gvaq, couh raen de naengh youq gizhaenx, banringzgvaq gou youh daj gyaeujhaw byaij gvaq, de vanzlij naengh youq gizhaenx.

Daxmeh naeuz, Yizfanh lij dwg lwngyezhung, daxboh de couh bingh dai lo. Daeglwg deng cungh hung neix, itcig daengz gyadaej baih roengzdaeuj, vanzlij hag mbouj rox majhung. Song mehmai q ciengx mbouj heu nge faex neix, ranz de hix couh mbouj miz banhfap dwk itloh baih roengzbae lo.

Ngefaex reuq le, mbouj dandan cij gvendaengz nyefaex, lij gvendaengz gofaex. Daj Yizfanh rim ngeihcib bi hwnj, vunz fuengzcug couh causim de seizlawz baenzgya. Mehmbwk gwnz Hawbyaloz cungj cam doh lo, mehmbwk Bouxcuengh mbanj nden hix cam doh lo, mbouj miz vunz nyienh haq haeuj aen ranz yawj mbouj raen baihnaj neix. Nienzgeij Yizfanh cix itloh yiengq baihnaj buet bae, ganj mbouj gib sijsaeq siengj, de gaenq dwg boux vunz seiqcib lai bi lo. Vunz fuengzcug Yizfanh gig gaenjgip, gyoengqde mbouj ndaej yawjngoengngoeng dwk hawj Yizfanh diuz meg neix goenq feizyieng, neix doi q daengx aen fuengzcug daeuj gangj saetnaj dangqmaz. Gyoengqde dauqcawq dajdingq, ra daengz le Yahfanh. Couh yienghneix, mehmbwk Bouxgun neix, aemq dwk diuzrap naek aeu seng lwg neix, haq haeuj aen fuengzcug neix, byaij haeuj le Hawbyaloz.

Sam

Yahfanh mingzyienj caeuq Hawbyaloz mbouj ityiengh. De engq lumj go gaeu mbouj rox daj gizlawz daeuj ndeu, daj lingh dieg mbouj rox youq gizlawz bindaz gvaqdaeuj, bindaz daengz Haw- byaloz, gingqyienz hix daz rag maj hoh lo.

Gou mbouj rox gij diiq Yahfanh bindaz daengz Hawbyaloz haenx. Ciengz laeuj Yahfanh caeuq Yizfanh haenx, gvaq le haujlai bi gou cij daj ndaw bak daxmeh baez di baez di hoizfuk ok yienghsiengq haidaeuz duh de. Gou cij ndaejgeiq aencij Yahfanh, song aen cij haenx doenghyubyub, Yahfanh byaijdoengh seiz, gyoengqde couh youq laj buh Yahfanh, mbouj dingz doenghyubyub. Cehda gou liuq gvaq seiqhenz gyoengqvunz cauzhuhu, fwd dingz youq gwnz song aen cij liux couh cai q hix cukcak mbouj ndaej okbae lo. Gou ngeixhwnj gij yienghceij daegnuengx haeb dwk gyaeujcij daxmeh. Daegnuengx mwhhaenx lauhei q dwg song bi, lauhei q dwg sam bi, heuj de hwnj liux lo, naed heuj maj ndaej youh raez youh cingjcaez, hausaksak. De youq rog douranz guhcaemz seiz, sawqmw h siengj hwnj aencij daxmeh, couh gveng roengz bouxdoih, gag buet dauq ranz bae ra daxmeh.

(2)